SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 175. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 14, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го ВЕРЕСНЯ 1988 Ч. 175. РІК XCV.

ЗВЕРНЕННЯ

КРАЙОВОГО КОМІТЕТУ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА В УКРАЇНІ

Крайовий Комітет Тисячоліття Християнства в Україні потребує вашої негайної фінансової підтримки.

Крайовий Комітет Тисячоліття в Україні закінчує всі приготування до триденних крайових святкувань у Вашінгтоні у днях 7-го, 8-го і 9-го жовтня ц.р., та звертається до щедрої української громади з проханням про конечну і скору фінансову підтримку, так своїми пожертвами, як і закупом квитків на всі три концерти.

До кінця вересня ц.р., Крайовий Комітет потребує суму 140,000 дол., яких тепер не має.

Крайовий Комітет не є пов'язаний з іншими комітетами, які може подібно називаються і також збирають пожертви на свої акції у зв'язку з 1000-літтям Християнства України.

Якщо хтось вже склав свою пожертву на місцевий комітет для відзначення цього ювилею, чи на Гарвард ський Проєкт 1000-ліття, Крайовий Комітет з цієї пожертви не буде користати, бо вона вплинула до фондів інших організацій. Пожертви збираються через ЗУАДК і вони є звільнені від оподаткування.

Чеки проситься виставляти на: UUARC, Inc. Millennium of Christianity in Ukraine Fund та висилати на адресу: 1319 W .Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141.

Крайовий Комітет просить всі українські організації та поодиноких громадян допомогти йому у його праці.

Квитки на всі концерти проситься замовляти у Ticketron або Teletron ч. 1-800-233-4050.

Українці Акрону заплянували святкування Тисячоліття

Акрон, Огайо (Р.Т.). — Хоч акронська громада невелика, але маючи добрі зв'язки зі сусідами була в стані заплянувати імпозантну імпрезу, з нагоди Тисячоліття Хрищення України.

Дата святкувань — неділя, 25 вересня. Церковні відправи з участю Єпископа Роберта Москаля та українського і неукраїнського духовенства відбудуться в українській католицькій церкві св. Духа, Бравн вул. Почнуться вони в год. 2:30 процесією, відтак Архиєрейська Служба Божа і посвячення пропам'ятного каменя.

В год. 5:30 почнеться в приміщенні „Гайс Парті Сентер", 500 Іст Вотерлу ровд, недалеко від церкви, ювілейний бенкет з концертом. Головним промовцем на бенкеті буде проф. д-р Юрій Кульчицький з Кент стейт університету. Ювілейний хор з Клівленду під диригентурою Євгена Садовського виступить в мистецькій частині програми та відспіває Понтифікальну Службу Божу. Новиною буде виступ баритона Ігоря Даріяна з Ню Йорку. І. Даріян закінчив музичні студії в Італії та через кілька років виступав в операх та концертах в Західній Европі.

Місцевий конгресмен та мейори Акрону і Кенту зголосили свою участь у святкуваннях.

Пластуни влаштовують тенісовий турнір на Союзівці

Союзівка. — на кортах відпочинкової оселі УНС Союзівки, в суботу і неділю, 17-го і 18-го вересня ц.р., відбудуться тенісові змагання у подвійних іграх для пластунів-сеніорів і членів Пластприяту (30 років і старших) за переходову чашу св.п.пл.сен. Ярослава Лучкавина. Ч.М. Турнір влаштовує 10-ий курінь УПС „Чорноморці" і зголошення разом з вписом по 20 дол. від дружини слід посилати до провідника змагань пл. сен. Олександра Поповича, 251 Kingsland Terr., South Orange, N.J. 07079; tel.: (201) 763-9391 або (201) 858-2498.

Приміщення слід замовляти безпосередньо через управу Союзівки. Початок змагань в суботу, 17-го вересня ц.р., о год. 10-ій ранку.

П. Докінс, кандидат на сенатора, був гостем в УНС

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — У четвер, 8-го вересня ц.р., Екзекутиву Українського Народного Союзу і редакції „Свободи" та „Українського Тижневика" відвідав коротко в товаристві головного радного УНС Андрія Кейбіди і молодого активіста Республіканської партії Олега Миськова, Піт Докінс, кандидат на сенатора із стейту Ню Джерзі.

Гість в УНСоюзі (зліва): А. Кебіда, І. Дячук, П. Докінс, д-р І. Флис і В. Сохан.

У щирій та дружній розмові з членами Головного Екзекутивного Комітету та редакторами обох часописів П. Докінс висловив свої погляди на тему українців та їхніх, для нього добре відомих, проблем. Він відразу заявив, що має особливе місце у серці для українців від часу свого перебування у військовій академії Вест Пойнт, де він мав нагоду пізнати широко відомого в українській спільноті військовика, тепер генерала американської армії, Миколу Кравцева. П. Докінс має за собою також довгу військову кар'єру, впродовж 24 років, в часі якої він служив у Кореї, В'єтнамі здобув ряд високих військових відзначень та в 1981 році був іменований наймолодшим генералом американської армії.

Крім військової кар'єри, П. Докінс здобув відому стипендію для особливо здібних студентів ім. Ровдса, студіював політичні науки, філософію і економіку в університеті в Оксфорді, а в університеті Принстон здобув ступінь доктора. Він також служив як військовий асистент секретаря Департаменту оборони від 1973 року. Крім того, П. Докінс був відомим футболістом і капітаном дружини Армії.

Тепер після такої визначної служби для своєї країни П. Докінс працює, як директор відділу інвестицій фірми братів Ліман і Шірсон на Волл Стріт і рішив пробувати щастя у політичному серветі, кандидуючи тепер на сенатора з Республіканської партії у стейті Ню Джерзі. Він вірить, що коли в Сенаті буде більшість республіканців, а принаймені, коли буде „працююча більшість", тоді можна буде краще боронити людських прав в СССР, а головне краще притримуватися Гельсінкських угод, які повинні бути далі актуальні. Знаючи добре обставини в СССР, де він був на поїздці автом і пережив окрему „опіку" КГБ, П. Докінс уважає, що треба постійно робити натиск на совєтський уряд і що в майбутньому ЗСА мусять показати більше сили

(Закінчення на стор. 3)

Анґольські марксисти сподіваються перемоги М. Дукакіса

Люанда, Анґоля. — Згідно з опінією кореспондента газети „Ню Йорк Таймс" Джеймса Брука, марксистський, прокомуністичний і просовєтський уряд Анґолі все ще сподівається військової перемоги над антикомуністичним повстанцями ЮНІТА, які очолює Йонас Савімбі. Вони (прокомуністи) не можуть тому зрозуміти, що не тільки З'єднані Стейти Америки, Південна Африка, Куба, але навіть Совєтський Союз настоюють на політичні розв'язці анґольського питання.

Президент Анґолі Едуардо душ Сантуш категорично відкидає будь-яку форму замирення з повстанцями і взагалі не бажає шукати з ними жадних зв'язків. Виступаючи в кінці серпня перед членами парляменту Сантуш заявляв, що, мовляв, невтралізація і замирення в Анґолі потребуватиме додаткових зусиль, щоб наперед знищити „ворожі" підривні елементи", а тоді щойно шукати політичної розв'язки. Він навіть обговорюючи справу амнестії для повстанців заявляв, що амнестією можуть скористатися тільки ті прихильники Савімбі, які добровільно складуть зброю і піддпишуть заяву покаяння.

Заява, однак, розходить ся з трагічною дійсністю. Повстанські частини контролюють одною п'ятою частиною країни на якій живе 15 відсотків усіх анґольців. Більш того, мобільні частини ЮНІТА, маючи модерну зброю і гелікоптери, можуть проникати в усі 18 провінцій країни, створюючи тим самим систематичний хаос і переполох серед прокомуністичної адміністрації і розгубленість серед армійських частин. Навіть уряд в Люанді не може закрити цього факту, що з хвилиною виведення понад 50,000 кубинського добре озброєного війська, закінчиться панування марксистів, які, не даючи за виграну, ведуть широку пропагандивну кампанію проти ЮНІТА, бажаючи виграти на часі.

У зв'язку з цим комуністичний режим в Анґолі потихенько надіється на перемогу Майкла Дукакіса, кандидата Демократичної партії на президента ЗСА, беручи до уваги його заяву, що допомога для ЮНІТА лише комплікує справи в Африці. Така допомога, на думку Дукакіса, повинна бути стримана. Віцепрезидент Джордж Буш, кандидат на президента від Республіканської партії, займає діяметрально протилежне становище.

Не зважаючи на те, що Совєтський Союз і його сателіти доставляють для Анґолі зброю й амуніцію на сотні мільйонів долярів річно, марксистський режим не може встоятись, бо крім зброї треба ще патріотизму і віри у слушність існування цього режиму.

Появилася збірка В. Стуса німецькою мовою

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Накладом видавництва Герольд унд Аппель у Гамбурзі появилася збірка поезії Василя Стуса німецькою мовою в оправленні відомої із численних перекладів д-р Анни-Галі Горбач під назвою „Du hast Dein Leben nur getraumt" („Тобі життя тільки приснилося").

Збірка містить понад 100 поезій з книжки „Палімпсести". Поезії уложені перекладачкою за темами: „Ти одолала доле...", „І поверни у дні забуті", „Так мудро нас страждання піднесло... понад добою".

До збірки написала вступ славістка-літературознавець д-р Ельсбет Вольффгайм, в якому вона знайомить німецького читача із постаттю поета та його лірикою на тлі європейської літератури.

Післяслово у двох частинах написала перекладачка поезій. Перша під заголовком „Якби життя було краще, я б не писав поезій", прикрашена портретом В. Стуса з молодих років. У ній авторка подає сильветку Стуса як гуманіста і правозахисника на тлі суспільно-політичних подій в Україні останніх 20-ох років. Друга частина післяслова написана з приводу останніх подій в Україні у лютому 1988 року підкреслює те, що В. Стус став тепер легендою і символом для інтелектуальної, свободолюбної частини української молоді. Вона інформує німецького читача, що тепер поезії В. Стуса розходяться в Україні переписувані ручно. „Це є немов поворот поета на батьківщину, так, як він постійно про це мріяв у своїх віршах", — закінчує своє слово д-р А.Г. Горбач.

Збірка В. Стуса видана дбайливо і чепурно у твердій обкладинці із зазначенням, що це було можливе завдяки фінансовій допомозі і підтримці Товариства для поширення слов'янсько-европейської літератури у Гамбурзі і д-ра М. Дем'яна.

В книжці оголошені інші переклади д-р Анни-Галі Горбач, що появилися вже в тому самому видавництві Геральд унд Аппель, а це Михайла Гайфеца спомини з Мордовії та три малі брошури про В. Стуса, вибір Миколи Горбаля і про життя та творчість Івана Світличного, Євгена Сверстюка та Василя Стуса.

(Закінчення на стор. 3)

ВПИСИ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Нюарк, Н. Дж. — Дирекція Школи Українознавства „Рідна Школа" повідомляє, що хоча навчання в школі вже розпочалися в минулу суботу, 10-го вересня, то вписи учнів продовжуються — від передшкілля до 12-ої кляси включно. Навчання і вписи відбуваються від год. 8:30 вранці кожної суботи.

ПРОЩАЛЬНА „ЗУСТРІЧ НА ВЕРШИНАХ" НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

Париж. — Як повідомляє газета „Інтернешенел Геральд Трібюн", офіційні особи ряду західних країн дали зрозуміти, що голови їх урядів не збираються збігатися на запрошення президента Рональда Регена, який висунув ідею „прощальної зустрічі на вершинах" лідерів західних країн у Ню Йорку в кінці вересня.

Згідно з повідомленнями, що надійшли із Західної Німеччини, в результаті такої реакції зі сторони своїх західньоевропейських партнерів президентові Р. Реґенові доведеться відмовитися від „прощальної зустрічі" на вищому рівні і провести серію двосторонніх зустрічів з тими західніми лідерами, які прибудуть у головну квартиру ООН на відкриття щорічної сесії Генеральної Асамблеї. Більшість делегацій на Генеральний Асамблеї будуть очолювати міністри закордонних справ.

Канцлер Західньої Німеччини Гельмут Коль і прем'єр-міністер Великобританії Марґарет Тачер вже дали зрозуміти, що на їх участь можна не розраховувати. Президент Франції Франсуа Міттеран, як заявив представник його канцелярії, „все ще вивчає" запрошення Реґена, але дуже мало надії на його участь хоч Міттеран і збирається виступити на відкритті Генеральної Асамблеї 29-го вересня. Крім того двосторонні зустрічі президентів ЗСА і Франції так чи інакше заплянована на 29-го вересня.

В цих обставинах один з представників Адміністрації Регена був змушений заявити, пише газета, що „ніякої зустрічі на вершинах і не плянувалося" і що „в Европі непривильно зрозуміли суть американської ініціятиви". Президент Реґен нібито мав на увазі всього лише проведення серії двосторонніх зустрічів з керівниками делегацій, що прибудуть в головну квартиру ООН. У приватному порядку, однак, журналістам було довірочно сказано, що спочатку Р. Реґен розраховував провести „прощальний вечір" з участю лідерів таких країн як Західня Німеччина, Японія, Англія, Італія і Канада.

У СВІТІ

ОЗБРОЄНІ АВТОМАТИЧНОЮ ЗБРОЄЮ і пістолями терористи силою вдерлися до церкви в Гаїті і вкинули вогонь з наміром вбити пароха о. Джіна Бертранда Арістіде, який правив Службу Божу. Терористи, правдоподібно прихильники колишнього диктатора Дувалє, вбили трьох вірних і поранили приблизно 60 інших осіб, які в тому часі були в церкві. Згаданий священик очолює радикальну вітку церкви, яка гостро виступає проти військової хунти і категорично противиться, щоб військовики керували державою. Поліція розпочала розшуки за вбивниками, але ніхто не сподівається позитивних результатів, бо поліція тісно співпрацює з хунтою.

В НОРВЕГІЇ 16-ГО ВЕРЕСНЯ Ц.Р. розпічнуться більші маневри військ Північно-Атлянтийського Оборонного Союзу (НАТО), під час яких відбуватиметься висадка вояків з моря і з повітря. В маневрах братимуть участь 45,000 вояків і старшин, 340 літаків різного типу, 200 бойових і транспортових військових кораблів з багатьох членських країн НАТО. За ходом маневрів, в характері спостерігачів, будуть приглядатися 28 високих старшин країн Варшавського Пакту і нейтральних.

РАДИКАЛЬНІ СТУДЕНТСЬКІ організації в Сеулі поставили собі за завдання зіпсувати настрій спортовців із 161 країн світу, які прибули до тієї країни на літні Олімпійські Ігрища, офіційне відкриття яких відбудеться в суботу, 17-го вересня. Літня Олімпіяда, як відомо, триватиме до 2-го жовтня включно. В минулому кінці тижня між студентами, переважно скрайньо-лівого напрямку, правдоподібно інфільтрованими комуністами з Північної Кореї, і поліцією та військовими відділами відбулись численні зудари. Уряд постановив за всяку ціну вдержати порядок, навіть силою великого числа війська, і не допустити демонстрантів навіть близько до місць, у яких проходитимуть змагання.

ПЕРЕБУВАЮЧИ З ОФІЦІЙНОЮ візитою у З'єднаних Стейтах Америки, міністер закордонних справ Філіппін Рауль Манґляпус заявив 9-го вересня ц.р., на пресовій конференції, що його країна відмовилась від пляну, щоб ЗСА платили коннорично за свої бази на філіппінській території 502 міл. дол. „Ми вважаємо, що Уряд Америки повинен вплачувати до державної каси Філіппін принаймні 1,2 більйона долярів", — заявив Манґляпус кореспондентам. На території Філіппін розміщені шість американських військових баз. У зв'язку з непорозумінням переговори у Манілі були перервані і амбасадор ЗСА Ніколас Платт прибув до Вашінгтону на консультацію з президентом Рональдом Реґеном, державним секретарем Джорджом Шулцом і секретарем Департаменту оборони Френком Карлуччі. Велика частина членів філіппінського парляменту робить натиск на Коразон Акіно, щоб вона не погодилась на продовження речення баз, не зважаючи на економічну кризу і господарську нужду.

З ІЗРАЇЛЯ ІНФОРМУЮТЬ, ЩО Лейбористська партія Шімона Переза і політичний бльок Лікуд, очолюваний теперішнім прем'єр-міністром Іцаком Шаміром, користуються однаковою підтримкою у виборців. Як відомо, парляментарні вибори в Ізраїлі відбуватимуться 1-го листопада цього року. Досі ці обидві партії діляться владою по під каденції.

ПРЕДСТАВНИКИ ПІВДЕННО-Африканської Республіки повідомили, що Руф Ґерґардт, засуджена в 1983 році шпигунка в користь Совєтського Союзу на 10 років тюрми, не буде звільнена передчасно, як повідомили деякі газети в ПАР. Судя Верховного суду тієї країни Р. Дж. Голдстовн заявив, що також чоловік засудженої шпигунки Дітер Ґерґардт, засуджений у шпигунській афері на доживоття за продаж комуно-московській імперії державних секретів ПАР, ніколи не вийде на волю, бо його злочини були занадто тяжкі. Не зважаючи на засуд, обидвоє Ґерґардтів далі залишилися комуністами і критиками політики уряду білої меншости, які, мовляв, поширює насилля над африканцями.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ СССР Едуард Шеварднадзе знову прибуде до Вашінгтону на зустрічі і розмови з державним секретарем ЗСА Джорджом Шулцом. Розмови триватимуть два дні, 22-го і 23-го вересня. Темою переговорів будуть справи дальшого роззброєння, регіональні спірні справи і поліпшення совєтсько-американських відносин.

І. БІЛИНСЬКИЙ І Б. ФЕДОРАК ЗРЕЗИҐНУВАЛИ З КОАЛІЦІЇ

Вашінгтон. — Морін Сантіні, кореспондентка газети „Дейлі Ньюз" у Вашінгтоні, інформує в числі з 13-го вересня ц.р., що досі зрезиґнували зі своїх постів в Коаліції американських національностей, яка має допомагати Джорджові Бушові у виборчій кампанії серед етнічних груп, шість членів, на підставі обвинувачення їх у антисемітизмі і симпатіях до нацизму жидівською газетою „Джуїш Вік".

Після звільнення Джеймсом А. Бейкером, керівником виборчої кампанії Джорджа Буша, Джерома А. Брентара, який згідно з доносом „Джуїш Вік" і каліфорнійського центру Сімона Візенталя „був антисемітом і симпатиком фашизму", збираючи фонди на оборону Івана Дем'янюка і висловлював свої думки, що він, Дем'янюк, може бути невинною особою, зрезиґнував Фредерік Малек, член Крайового комітету Республіканської партії, якому також закидали „антисемітизм". Він, будучи дорадником президента Ричарда Ніксона в 1971 році, на зарядження останнього перевірив Бюро статистики праці і поінформував Ніксона, що в цьому бюрі із 35-ох урядовців 13 є жидами. Не зважаючи на те, що Ф. Малек оцінив цей факт, як акт льояльности до Республіканської партії і свого шефа та зробив перевірку на вимогу самого Президента ЗСА, він вважав, що його присутність тепер у Крайовому комітеті цієї партії може пошкодити виборові теперішнього віцепрезидента Дж. Буша на президента ЗСА у виборах в листопаді цього року.

У понеділок, 12-го вересня, зрезиґнували ще додатково: Флоріян Галдау, Филип Гуаріно, Ляшло Паштор, Ігнат Білинський і Богдан Федорак, кажучи, що їх безпідставно атакують противники Дж. Буша, у першу чергу його політичні опоненти. Готовий до резиґнації є також Раді Славофф, крайовий керівник американців болгарського походження, які підтримують Буша на президента, хоч його прізвища не згадували досі, ані демократи Майкла Дукакіса, ані газета „Джуїш Вік" у статті з 8-го вересня, яка обвинувачувала перших п'ятьох у симпатіях до нацизму. Джерела і характер обвинувачень проти І. Білинського і Б. Федорака невідомі.

Всі ці непорозуміння, безпідставні закиди „Джуїш Вік" і деяких жидівських організацій, зручно використовує Джан Сассо, стратег виборчої кампанії М. Дукакіса, намагаючись знеохочувати сильну підтримку „етніків" для Дж. Буша. Слід сподіватися, кажуть політичні спостерігачі, що Буш, чи керівники його виборчої кампанії, займуть становище до цієї справи та вияснять при тому виборчу ролю Дж. Сассо у спричиненні із передвиборів сен. Джозефа Байдена, демократа з Делаваре, якому він закидав плягіятство.

У Москві страчені американські аґенти

Вашінгтон. — В інтерв'ю, надрукованому в газеті „Правда", шеф КГБ Віктор Чебріков заявив, між іншим, що останнім часом за шпигунство були заарештовані кілька співробітників його відомства. Як довідується кореспондент газети „Вашінгтон Таймс" Билл Ґерц, серед них, можливо, були завербовані американською розвідкою агенти-двійники, які навели Сі-Ай-Ей на слід недавно викритої в Західній Німеччині совєтської шпигунської групи, яку очолював колишній сержант Клайд Лі Конрад.

Ці американські агенти в Москві були викриті і в 1986 році розстріляні. Саме вони перешнилі повідомили Сі-Ай-Ей про те, що СССР отримує військові секрети НАТО. Завербовані американцями агенти описали характер отримуваних від когось на Заході інформацій, зокрема, оперативні пляни НАТО, але не знали, хто доставляє совєтам ці дані.

Використовуючи дані перехоплення розмов між представниками совєтського бльоку, американська контррозвідка поступово звузила коло запідозрених і прийшла до висновку, що секретні інформації виходять зі західньонімецького містечка Бад-Крайцнаґе, де знаходиться штаб 8-ої армії ЗСА. 22-го серпня там був заарештований колишній сержант Конрад, обвинувачений в тому, що він понад 10 років очолював шпигунську сітку, яка забезпечувала мадярську розвідку секретними документами.

Незабаром після того, як вони вперше повідомили Сі-Ай-Ей про наявність совєтських шпигунів в НАТО, завербовані американські громадяни СССР були заарештовані і страчені. Як пише Б. Ґерц, незадовго перед тим в американській амбасаді у Москві побували співробітники КГБ, яких впустив туди вночі сержант морської фльоти Клейтон Ловтрі.

Торік К. Ловтрі був засуджений за передачу КГБ секретних інформацій, у тому числі прізвищ американських розвідників, що працювали в амбасаді ЗСА у Москві, в охороні якої служив сержант.

Американська контррозвідка вважає, що КГБ вдалося викрити совєтських громадян, які працювали на Сі-Ай-Ей, завдяки інформаціям, почерпнутим в амбасаді ЗСА у Москві.

В АМЕРИЦІ

У НЕДІЛЮ, 11-ГО ВЕРЕСНЯ ц.р., в американських відкритих змаганнях тенісу, що продовж останніх двох тижнів відбувалися на тенісових кортах Флашінґ Медовс в Ню Йорку, у змаганнях за першенство чоловічої групи переможцем став швед Метс Віляндер. Він переміг трикратного чемпіона цих змагань Івана Лендела у найдовшій в історії американських відкритих тенісових змагань ігрі в п'ятьох сетах, яка тривала 4 год. і 54 хв., висідом 6-4, 4-6, 6-3, 5-7, 6-4. День раніше мистецтво жінок здобули німецька змагунка Штеффі Ґраф над аргентинкою Ґабріелею Сабатіні. Цією перемогою Ш. Ґраф зробула т.зв. Ґренд слем, тобто чемпіонати австралійський, французький, англійський і американський.

БІЛЬШІСТЬ ВИСОКИХ ДОРАДНИКІВ Уряду президента Рональда Реґена рекомендують йому, щоби дав дозвіл на експорт американських сателітів для випуску на китайських ракетах, і припускають, що Президент погодиться. Таке одобрення Президента на вивіз комунікаційних сателітів дуже потрібне Китаєві, який постійно шукає можливостей заробити йому дуже потрібну іноземну валюту. Державний департамент і Департамент торгівлі підтримують цей проєкт, одначе Департамент тарнспорту, який відповідає за торговельну міжпросторну політику Уряду, каже, що американські підприємства можуть втратити прибутки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year $40.00 6 months $22.00 3 months $12.00
UNA members 1 year* $15.00 Change of address $1.00 Make check or money order payable to: Svoboda

* Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на „Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Дебати кандидатів на президента

У часі між 25-им вересня і 17-им жовтня ц.р. відбудуться дебати між президентськими кандидатами обох партій, віцепрезидентом Джорджом Бушем і губернатором стейту Массачуссетс Майклом Дукакісом. За всією вірогідністю у тому часі будуть переведені дебати між кандидатами на віцепрезидента, республіканцем Деном Квейлом, сенатором із стейту Індіяна, і Ллойдом Бенсоном, демократичним сенатором з Тексасу. Минулонедільний „Ню Йорк Таймс" (і вірогідно всі великі газети в ЗСА) був повний статтей, міркувань, статистичних дат а навіть карт всіх стейтів Америки — посвячені цьогорічним президентським виборам. Голова професійного опитуваного бюра Ґеллупа з покликанням на різні інші опити, твердить, що коли б тепер, відбулися вибори, то було би дуже трудно передбачити, хто з тих кандидатів виграє і хто програє. Мовляв, Джорджові було вдалося від 17-го серпня ц. р., коли обрали його одноголосно на офіційного президентського кандидата Республіканської партії, скреслити всі 17 точок переваги, що їх мав над ним в усіх опитах Майкл Дукакіс. Але тепер, в Дні Праці, шанси Буша й Дукакіса рівні.

Предметом дебат названих вгорі кандидатів на нового президента і віцепрезидента Америки будуть всі справи, що їх вони вже заторкнули у своїх пропаґандивних виступах та ще й нові, які виринуть під час дебат. У підготові тих дебат брали участь головний дорадник Буша, колишній шеф штабу Білого Дому Джеймс Бейкер і головний дорадник Дукакіса Пол Брунтас, судячи за прізвищем вірогідно також грек. Перша зустріч тих посередників була невдачною, бо Дукакіс хотів аж чотирьох зустрічів із Дж. Бушем, коли Буш рішуче відмовився і перевів те, що таких зустрічів з дебатами, що їх передаватимуть на всіх телевізійних станціях, буде тільки дві. Становище обох сторін у даній справі було зрозуміле. Майкл Дукакіс, хоч несподівано для нього самого переміг усіх шістьох своїх суперників у передвиборах і дістав від конвенції своєї партії номінацію у першому голосуванні, все ще численним виборцям у різних стейтах людина невідома. Тому йому треба бути постійно на телевізійних екранах й на сторінках газет. Цим можна пояснити, чому організаційний апарат Дукакіса кинув мільйони, щоб від минулого тижня щоденно на головних телевізійних каналах були пропаґандивні оголошення Дукакіса.

Віцепрезидентові Джорджові Бушеві перестали закидати „брак хисту лідера" і перестали закидати йому, що він „не має власної думки" та був „сліпим виконавцем волі президента Реґена". Виявилося, що Буш — аґресивний у своїх виступах і метушливий у пропаґандивних роз'їздах по всій Америці. Не вдалася теж спроба демократів здискредитувати сенатора Квейла за те що він служив в Національній Ґвардії, а не брав участи у В'єтнамській війні, не вдалася дуже негарна спроба скомпромітувати його ніби його близьким знайомством з одною красунею. Ці обидві справи перейшли вже до минулого і забулися. Але й республіканській стороні не вдалося представити Майкла Дукакіса як сумнівного американського патріота, дармащо далі головним республіканським арґументом проти нього є закид, що він — член ліво-лібepального крила Демократичної партії, „м'який" до комунізму і послабить збройну силу Америки. Коли Буш має ту перевагу над Дукакісом, що має за собою величезний державно-політичний і дипломатичний досвід, то Дукакіс має таку перевагу, що він політлог, який плавно говорить еспанською і французькою мовами і тому близький усім еспаномовним громадянам Америки, має теж за собою сильний арґумент, що він наче символ другої ґенерації іміґрантів, які тут, в Америці можуть власним хистом добитися найвищих державних становищ.

У цій ситуації 50:50 шансів обох кандидатів їхні публічні дебати можуть відіграти рішальну ролю. Поруч із переконаними республіканцями і демократами є яких 25 - 35 відсотків виборців партійних і непартійних. Є теж велика частина виборців середньої верстви, політично слабо зорієнтованих, які ще вагаються і не знають „хто-що". Тому, що обидва кандидати — добрі промовці, хоча Буш цікавіша і більш кольоритна постать, заповіджені їхні дебати можуть дійсно бути цікавими. Вони можуть теж кожному з кандидатів або промостити шлях до Білого Дому або стати нагробним каменем на політичній їхній кар'єрі.

Н. Осока

ҐУЛАҐ СЬОГОДНІ

Журнал „Огоньок" в другому числі за січень ц. р. опублікував лист кандидата юридичних наук І. Константинова, який підтримує закон про смертну кару, запевняє, що в совєтських тюрмах дуже мало в'язнів, а умови в концтаборах зображує мало не санаторними.

„Більшість в'язнів утримуються не в тюрмах, як це прийнято на Заході, а в колоніях. Це містечка типу робітничих селищ, до яких примикають заводи, фабрики, ліспромгоспи. У всіх колоніях є центральне опалення, водопровід, каналізація, клюб, школа, кіно і телебачення. Праця тут не виснажуюча, не призначена для експлуатації, а цілеспрямована на професійну підготовку. Гуманність цієї акції важко переоцінити, якщо врахувати, що майже половина в'язнів на волі не працювали і не вчились".

Так, справді, в'язнями часто стають школярі, які ще вчилися, або щойно вийшли зі школи.

Цей „науковець" від в'язниць намагається приховати, що в СССР величезна кількість тюрем і концтаборів, переповнених в'язнями. В зв'язку з цим будуються нові в'язниці, а старі побільшуються за рахунок надбудови нових поверхів.

Перш, ніж описувати умови в концтаборах, йому не завадило б самому пожити там хоч кілька місяців та вивчити цю справу, як і належить науковцеві. Тоді він побачив би зовсім іншу картину. Тюрми брудні, кишать блощицями, вошами та щурами, а в'язнів у камерах вдвічі більше, ніж нар, (спальних місць). Отже половина з них сплять на підлозі у вузеньких проходах між нарами. Концтабори також переповнені та й виглядають вони зовсім не „містечками", а таки справжніми концтаборами, де в'язні страждають від тісноти, голоду, холоду, постійного терору з боку тюремників та „отаманів".

Крамничні полиці напівпорожні, бо крім махорки й пліснявих цукерок там нічого не продають. Але багато в'язнів і цього не можуть придбати з різних причин. Центральне опалення в деяких таборах є, але з настанням найбільших морозів чомусь завжди кінчається паливо і рури, перемерзаючи, тріскаються та так і стоять цілу зиму й літо, бо лагодити їх почнуть аж тоді, коли наблизиться наступна зима. А тим часом люди мерзнуть. Кіно, школи, клюби існують лише на папері, а телевізор стоїть зачинений тільки для „показухи", на випадок відвідин концтабору якимсь високим начальством. Праця (за рідкими винятками) важка і норми дуже високі. За невиконання — карають. Весь заробіток вираховують. Половина його йде на користь держави, а дуга половина — на користь концтабору, як плата за тюремну їжу, тюремний одяг та тюремне приміщення.

Як може „кандидат юридичних наук" писати, що праця тут невиснажуюча і не призначена для експлуатації? Позбавлення волі вже само по собі є важкою карою і зовсім нема потреби посилювати її приниженням людської гідности. Роками перебувати в загородженому глухим парканом просторі, постійно бачити одні й ті ж (часто не найприємніші) обличчя — нестерпна мука. Закон не повинен приписувати ще й позбавлення моральної свободи. Однак у Совєтському Союзі засуджені відразу втрачають не тільки чуби, але й право бути людиною. В'язнів-чоловіків стрижуть налисо, одягають в смугастий одяг з нашивкою на грудях (ім'я, прізвище, номер загону). Вони обов'язково повинні вставати, коли мимо проходить офіцер. Ці правила, окрім стрижки, стосуються й жінок. Існує безліч інших приписів, що принижують людську гідність в'язнів і без того принижених підневільною працею та багаторічним перебуванням за колючим дротом, де на додаток доводиться терпіти ще й знущання з боку т. зв. „отаманів". Не дивно, що час від часу терпіння в'язнів уривається і тоді стихійно виникають бунти. Такий бунт, наприклад, виник у січні 1988 року в одному з концтаборів Прибалтики. Розповідь про нього помістив журнал „Огоньок" у числі 32-му за 1988 рік під заголовком „Беспредел".

Прокуратура Латвії вирішила докопатися до причин бунту, але це дуже не сподобалося „республіканському міністерству внутрішніх справ та управлінню виправно-трудових установ СССР. Гласність їм явно непотрібна. Отримавши категоричну відмову з Москви, працівники прокуратури вжили чимало різних заходів і таки добилися, що потрійні ворота цієї „держави в державі" нарешті відчинилися перед представником центральної преси. Загородивши концтабори глухим, непроникним парканом, керівники ВТУ (виправно-трудових установ) мають необмежені можливості сваволі і повну ґарантію, що їм не доведеться відповідати за беззаконня й безлад в їхніх володіннях; вони мають змогу спокійно

(Закінчення на стор. 4)

Степан Яворський

Вісті з Оттави

У вівторок, 23-го серпня ц. р., канадські національні групи, країни яких є окуповані комуністичними режимами, відзначили річницю підписання горезвісного договору між нацистським урядом Німеччини та комуністичним урядом Совєтського Союзу. Цей день вже третій рік відзначують вищезгадані групи в усіх більших містах вільного світу, як також в деяких містах країн комуністичного блоку.

В столиці Канади відзначення Дня Чорної Стрічки почалось Молебнем після сніданку в парляментарному ресторані, з участю кількох десятків послів і сенаторів. Молитву проводив о. У. Пітерсон з Торонто. Закінчився цей день маніфестацією біля канадського парляменту і маршем до совєтської амбасади. Під час маніфестації біля парляменту промовляв Ніколас Патерсон, екзекутивний директор Канадського інституту розвитку. Його доповідь була змістовна та базована на фактах. Н. Патерсон дав докладний перегляд злочинів всіх комуністичних режимів від 1917 року до сьогоднішнього дня. Він остерігав вільний світ перед занадто оптимістичним інтерпретуванням недавньої „відлиги" в Совєтському Союзі, підкреслюючи, що, покищо це лише слова і обіцянки, а діл немає.

Біля совєтської амбасади присутні випустили у повітря кілька сотень чорних бальонів в пам'ять політичних в'язнів у комуністичних тюрмах, таборах та на засланні.

Справа українських втікачів

У вівторок, 30-го серпня, делеґація Комітету Українців Канади в складі д-р Дмитро Ціпивник, президент КУК, Богдан Микитюк та Іван Григорович, від Канадської Іміґраційної Служби, та Андрій Глуховецький, керівник Українського Інформаційного Бюра КУК стрінулись з канадським міністром іміґрації Барбарою МекДуґал та її дорадниками в справі українських втікачів, які перебувають в таборах в Австрії та в інших країнах Західньої Европи.

У висліді цієї зустрічі Б. МекДуґал повідомила українських делеґатів, що канадський уряд зобов'язується спонзорувати приїзд до Канади для приблизно 260 українських втікачів, очевидно, якщо вони успішно перейдуть медичну перевірку та перевірку безпеки. Як відомо, до цього часу іміґраційний уряд не хотів визнати українських втікачів для державного спонзорування і більшість тих втікачів, які опинилися в Канаді, були спонзоровані українськими організаціями, або приватними особами. Це дуже обтяжувало українську громаду, бо кошти переїзду і влаштування є досить високі. Тому протягом останніх років українці нарікали на політику іміґраційних властей, підозріваючи, що за нею криється дискримінація проти українців.

Тому заява міністра іміґрації Б. МекДуґала, яка вказує на те, що українські втікачі зможуть користуватися державною допомогою, є для українських канадців побажаною і підбадьорюючою. Не треба забувати, що це є передвиборчий час, та що уряд хоче за всяку ціну доказати, що він респектує права і бажання виборців. Але, якщо таке рішення було вже прийняте, то новий уряд після виборів буде зобов'язаний дотримуватись цього рішення.

У цій самій зустрічі також порушено справу тих дисидентів з СССР, які можуть у майбутньому опинитися в Канаді. Міністер МекДуґал назначила одного зі своїх дорадників щоб він спеціяльно займався цією проблемою.

Канада вшановує людські права

В четвер, 1-го вересня ц. р., в Оттаві відбулося прилюдне відкриття виставкового центру, присвяченого правам людини. Це відкриття збіглося зі збірковою акцією фондів на побудову пам'ятника — монументу, який буде споруджений в центрі міста.

Крайова управа Комітету Українців Канади, підкреслюючи вийняткове зацікавлення українців правами людини, подарувала 5,000 дол. на будову цього пам'ятника. При пам'ятнику-монументі буде меморіяльна таблиця, на якій будуть імена всіх жертводавців, що склали принаймні 5,000 долярів.

Іван Боднарук

ЄВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ

Дня 26-го жовтня 1917 року згасло у Відні життя людини, якою доля не часто обдаровує народи. Був нею д-р Євген Олесницький, визначний адвокат і заслужений громадський діяч Західньої України. Восени цього року минає 70 років, як не стало великого трибуна Стрийщини. За той час багато води поплило в нашій річці Стрий, багато довелося пережити нашому народові. Переживаючи найбільше лихоліття в нашій історії, шукаємо в минулому великих людей, які колись у важких хвилинах промощували путь народові. Згадуючи їх, схиляємо передусім голову перед могутньою постаттю д-ра Євгена Олесницького, якому завдячувала Стрийщина, а посередньо й ціла Галичина, своє культурне й національне відродження. Був ідеальним втіленням адвоката-громадянина. Не можна говорити про політичне й господарське відродження Галичини перед Першою світовою війною, не згадавши багатогранної праці цього визначного адвоката Галицької Землі, що був послом до галицького сойму і віденського парляменту, одним із найвизначніших громадських і політичних діячів та невсипущим робітником у всіх ділянках народного життя. Був найбільшим політичним діячем народовецької, а опісля національно-демократичної партії, незрівняним організатором, небуденним економістом, господарським діячем і просвітянським провідником.

Прийшов на світ 5-го березня 1860 року в священичій сім'ї в Говилові, копичинецького повіту. Батько Григорій був загальношанованим парохом і папським шамбеляном. Його рід виводився від знаного в історії польського канцлера й кардинала Збігнєва Олесницького. Після закінчення сільської говилівської школи батько віддав сина до школи в Теребовлі, де хлопець почував себе погано, бо кругом було польське оточення. В іншій атмосфері знайшовся хлопець, коли пішов до тернопільської гімназії. Вже від четвертої кляси став членом таємної „Громади", а від 5-ої кляси був її головою. Тернопільські „громадяни" приходили в університет уже з виробленим світоглядом і з великим знанням у громадських справах. Учив тоді в тернопільській гімназії проф. Кость Горбаль, а Шевченків „Кобзар", переписуваний ручно сотні разів, став євангелією „громадян". Тому вже на гімназійній лавці став Олесницький активним народним робітником, зразком якого став для нього І. Франко, економіст Вол. Навроцький і політик Вол. Барвінський. Після гімназії вписався Олесницький на правничий факультет у Львові. Приїхав до Львова якраз після соціялістичного процесу Франка, Павлика й товаришів, коли ідеї Драгоманова розворушили наше громадянство, особливо молодь. Перейнявся ними й Олесницький.

Уже в гімназії взявся до громадської праці, а в час університетських студій у Львові працював багато в студентській організації та в часописі „Дружній Лихвар". Щоб зорганізувати ідею відродження села, вписався на правничий факультет і посвятився адвокатурі. Закінчивши університет, відбував у Львові адвокатську практику, а потім осів у Стрию, де відкрив свою канцелярію. Декілька разів їздив до Києва й Одеси та нав'язав контакт із наддніпрянцями. Привозив з-над Дніпра широкий погляд на українську справу.

Проф. Іван Вахнянин і о. Олекса Бобикевич, сотрудник Стрия, намовляли його відкрити канцелярію в Стрию. А Ксенофонт Охримович, посадник Дрогобича, заохочував його приїхати до Дрогобича. Перемогла в Олесницького симпатія до Стрия і з днем 1-го серпня 1891 року він відкрив у Стрию канцелярі. Стрий був тоді у стадії швидкого розвитку. Після великої пожежі 1886 року він виростав із малого містечка в окружне місто. Від 1886 до 1901 року зросло його населення майже подвійно. Серед населення міста переважали тоді жиди; їх було більше, ніж українців і поляків разом. Кількість українців і поляків була майже рівна. Але Стрийщина спала тоді сном блаженним. Не було тоді в місті ні в повіті філій „Просвіти", не було ні одної діяльної читальні. Народ сидів по вуха в жидівській і польській кишені. Духовенство було здебільшого москвофільське. Інтеліґенція соромилася своєї мови, говорила в урядах і по жидівських крамницях по-польськи. Тільки домашня прислуга мала привілей говорити по-українськи з паном чи пані. Олесницький пише у своїх споминах, що коли хотів міщанинові з Ланів, Сеневі Васильчишинові, написати письмо до суду українською мовою, той обурився, кажучи: „Або я хлоп, щоб мав писати по-руськи!" Коли Олесницький почав уживати в урядах і в суді української мови, поляки страшенно обурилися і вважали це великою демонстрацією. Проти цього виступали адвокати, судді та всякі канцелісти.

„Народного дому" ні української залі не було тоді в Стрию. Забави і всякі імпрези відбувалися в камениці „Під Чорним Орлом" у Ринку. Заснована 1890 року політична організація „Підгірська Рада" майже не діяла. Щоправда, в місті була „Руська Бурса" і мала навіть власну реальність, але управа не втримувала інтернату для молоді, лише винаймала реальність і розділювала чинш між убогу молодь. В повіті панували застій і оспалість. Уся сила нашої інтеліґенції була в духовенстві. Було його багато, але це були здебільшого люди інертні.

В АМЕРИЦІ ПОЖЕЖІ У ШІСТЬОХ західньо-центральних стейтах знищили понад 4 міл. акрів лісу. Боротьба з цим природним нещастям до цих пір коштувала Америку дуже дорого, бо троє осіб згинуло в намаганнях зупинити пожежі, а фінансові втрати виносять біля 300 міл. дол.

ПЕРЕДВИБОРЧА КАМПАНІЯ обидвох кандидатів на президента ЗСА набирає щораз більше розголосу, бо дата виборів також з непримиримою швидкістю зближається. З цього приводу довго дискутовані можливості публічних дебатів між двома кандидатами наближається до позитивного заключення, бо вже одобрено, що дві зустрічі обидвох кандидатів, віцепрезидента Джорджа Буша і губернатора Майкла Дукакіса, відбудуться. За обидвома сторонами залишається усталення конкретних дат публічних дебат.

Микола Вірний

ДОБРИХ УЛОВІВ!

Здається так недавно вашінґтонська українська громада відзначала вісімдесятирічний ювілей визначного науковця, громадського й церковного діяча, професора Петра Одарченка. А, ось, гляди, вже й вісімдесятип'ятиліття надійшло. А він, слава Богу, як був бадьорий таким і залишився. А скільки в нього творчих плянів? Він один із тих, що плянуючи, працює і працюючи плянує! І так уже не одне десятиліття, а понад шість.

На його писемному столі (і на різних інших столах і столиках...) лежать різні течки з матеріялами, які готуються до друку, або будуть готуватись. Тут і його улюблені теми з „лебединного знавства" про різні аспекти творчости Лесі Українки і до Шевченкіяди і спогади про вийняткового поета і прозаїка Тодося Осьмачку, і про творця наукового винниченкознавства проф. Григорія Костюка і про великий вклад в літературознавство „літописця українського літературного Відродження: Юрія Лавріненка, і постійна, наче затяжна, невгаваюча боротьба тематики матеріялів... Назвам розвідок, дослідним нотаткам ні кінця, ні краю. Таким він був, таким він і залишився. Та й не диво. Адже шановному ювілярові сповнилося тільки вісімдесят п'ять!

Свою науково-солідну й публіцистичну діяльність Петро Одарченко розпочав у 1927 році. Перші його праці, та й багато, багато пізніше, аж до цього часу, були і є присвячені Лесі Українці. Навіть одна з останніх праць, яку ювіляр готує до друку це неопубліковане інтерв'ю сестри Лесі Українки Ісидори Косач-Борисової. Як науковець, проф. Одарченко, як видно, залишається вірний своїй улюбленій тематиці.

Великої уваги дослідник приділяє також творам Тараса Шевченка. Не забуває теж і про інших, не тільки українських клясиків і сучасних українських письменників, але й клясиків світової літератури, зокрема Шекспіра

Багато часу П. Одарченко приділяє культурі мови. Його статті й замітки, завваги на різні мовні питання можна зустрінути в усіх популярних виданнях: часописах, журналах.

До речі, до свого 80-ття професор П. Одарченко опублікував біобібліографічний довідник. Тоді в ньому нараховувалось 430 позицій. А сьогодні, як бачимо, він уже має майже 550. Кидається у вічі мертвий період. В 1930 році була опублікована тільки одна праця і ніодної не з'явилось аж до 1939 року.

Це той період, коли сталінські сатрапи, якщо не розстріляли, то висилали геть з України українських інтеліґентів, намагаючись, якщо не вирвати зовсім, так бодай пошматувати їхні душі так, щоб вони ніколи не гоїлись.

„У всякого своя доля...", — каже Поет. Свою має і Петро Одарченко. Їй мусить він завдячувати те, що на власні очі не бачив масового винищення українського селянства під час страшного голоду в 1932-1933 роках.

В жовтні 1929 року Петра Одарченка заарештували і після „розслідування" справи заслали на три роки до Алма-Ати, в Середню Азію. Не встиг відбути заслання, як, разом з іншими українцями, його арештували вдруге. Знову засудили на трирічне заслання, але цим разом вигнали з Алма-Ати до Уральська.

В Алма-Аті працював на різних посадах, переважно в бібліотеках, а в Уральську викладав у Педагогічному інституті.

З великою радістю повертався в 1937 році засланець до рідного села Римарівка, на Полтавщині, де він народився 20-го серпня 1903 року. Та короткою була радість. Обставини вимагали виїхати з України, щоб уникнути повного арешту. „Колишній засланець" повернувся до Курську. Та ось, „носив вовк, понесли і вовка"! „Єжовщина, — як каже ювіляр, нарешті, захопила і самого Єжова!" Після деяких поневірянь влаштувався спочатку викладачем літератури у восьмій клясі середньої школи, пізніше працював в обласній бібліотеці, а у вересні 1939 року одержав призначення на посаду доцента Курського Педагогічного Інституту. Там одночасно з працею почав опрацьовувати дисертацію на тему „Українізми в мові Гоголя". Та жорстока дійсність заставила і тут перестрахуватися. З міркувань безпеки, на пораду професора Венцковського, Петро Одарченко змінив назву своєї дисертації на „Лексика повісти Гоголя 'Тарас Бульба'".

Щойно під час війни, коли німці окупували велику частину европейських земель Росії й Україну, доцент П. Одарченко повернувся до рідних батьків у Римарівку.

Наступного року в день свого народження Петро Одарченко, разом з родиною своєю, навіки покинув своє рідне село, своїх старенька батьків і поїхав на Захід. Зупинився на деякий час у Львові, а потім переїхав до Варшави. Жив у Відні, а згодом у таборах Західньої Німеччини.

Після закінчення Другої світової війни Петро Одарченко працював і в бауєрів і провадив свою педагогічну наукову і громадську працю. Був і мовно-літературним редактором багатьох видань, включно з виданням Української Вільної Академії Наук. Був доцентом Православної Богословської Академії у Мюнхені, читав спеціяльний курс лекцій на тему „Життя й творчість Лесі Українки" в Українському Вільному Університеті в Авґсбурзі.

Від 1950 року Петро Васильович Одарченко живе й працює в З'єднаних Стейтах Америки.

Важкувато довелося влаштуватися в перші місяці перебування у ЗСА. Почав з чорнороба. Деякий час працював разом з Тодосьом Осьмачкою на залізничному вокзалі прибиральником від 12-ої ночі до 8-ої ранку. А потім почав перевлаштовуватись: був редактором мови в газеті „Свобода", писав статті для „Голосу Америки", друкував статті в газеті „Свобода", співпрацював з УВАН.

Восени 1952 році переїхав до Вашінґтону. Спочатку влаштувався в Бібліотеці конґресу ЗСА, в 1955 році перейшов до Українського Відділу „Голосу Америки". Останні десять років до 31-го серпня 1963 року був редактором в російському відділі „Голосу Америки".

Власне в Америці Петро Одарченко найбільше прислужився українській науці в різних її ділянках. Він належить до категорії найбільш працьовитих науковців, і найскромніших.

Так, випускник Ніжинського інституту має чим похвалитись.

На бенкеті з нагоди 80-ччя проф. П. Одарченка, проф. Юрій Шевельов порівняв його з Борисом Грінченком. Отож, Петро Одарченко, як і Борис Грінченко насамперед трудівник і чесний трудівник... І з цим важко сперечатись.

Побажаємо ж йому ще багатьох, багатьох років здорового творчого життя. Добрих уловів вам, Петре Одарченку, і в науці, і на рибних ловлях!

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗАМОВИЛИ КВИТКИ НА КОНЦЕРТИ У ВАШІНҐТОНІ 7-9-го ЖОВТНЯ?

ТЕЛЕФОНУЙТЕ ДО БЮРА КРАЙОВОГО КОМІТЕТУ НА ЧИСЛО (202) 783-0988!

ПРИБЕРЕЖНА СТОРОЖА У Великобританії затримала біля одного з портів підозрілий корабель „Селтон Сі" і відкрила 13 тонн маріхуани, яку контрабанда перевозила до означеного місця де „вантаж" мали перебрати торгівці наркотиками. Крім маріхувани працівники Скотлянд Ярду з відділу боротьби з наркотиками, відкрили велику кількість кокаїни, гашишу, готівки в долярах і фунтах. Корабель відмовився виконати наказ французької прибережної сторожі і переплив на англійську сторону в каналі Ляманш. Покищо британська поліція заарештувала капітана корабля (голляндця) і сімох моряків.

ФУНДАЦІЯ КОЛОНІЯЛЬНОГО Вілліямсбургу відновляє „Картер'с Ґров", стару американську плянтацію у Вірджінії з XVIII століття включно з реконструкцією приміщень невільників. Всі ці заходи робиться для того, щоб дати можливість туристам усвідомити собі в яких умовах проживали американські невільники.

ВСІ ДО ВАШІНҐТОНУ!

Комітет Тисячоліття Християнства в Україні знову пригадує і заохочує українську громаду Філядельфії і околиці взяти масову участь у центральних святкуваннях у Вашінґтоні 7-го, 8-го і 9-го жовтня ц.р.. Чільні програми цих святкувань відбудуться в суботу, 8-го і неділю 9-го жовтня, і вони були подані в пресі.

Комітет вже замовив певну кількість автобусів, щоб запевнити відповідну участь нашої громади у цих святкуваннях. Замовлені автобуси виїдуть до Вашінґтону в суботу, 8-го і неділю, 9-го жовтня, о год. 7-ій рано з УОКЦентру і цього самого дня по концерті повернуться до Філядельфії. Ціна за переїзд 20 дол. від особи. Автобуси будуть підбирати зголошених осіб вже в год. 6-ій рано в суботу і в неділю в таких дільницях: церква св. о. Миколая, 24-та вул., „Вознесіння", 911 Н. Френклин вул., і від української православної катедри св. Володимира, 5-та вул., а відтак усі автобуси від'їдуть разом з УОКЦентру до Вашінґтону в год. 7-ій рано. Є також в пляні автобуси, які виїдуть з УОКЦентру в суботу вранці о год. 7-ій до Вашінґтону і там переночують та повернуться у неділю по концерті. Цей плян вповні залежить від кількости зголошень. Ціна за переїзд цим автобусом до умовленого збірного пункту у Вашінґтоні виносить 25 дол. від особи. Оплата за автобуси не включає коштів нічлігу і квитка на концерт. Їх треба замовити собі і оплатити окремо. Інформації в цій справі можна одержати в УОКЦентрі, тел.: (215) 663-1166. Квитки на автобуси можна купувати в таких місцях: УОКЦентр-Дора, Ковмос, Орійон, Фантазія, Ганусей-Муз. Комп. та в ЗУАДК. Квитки на концерт отримаєте після замовлення і сплати даного квитка.

Нашою масовою участю у святкуваннях у Вашінґтоні виявім нашу моральну і національну зрілість та з'єднаймося духово з нашими братами і сестрами в Україні, які не мають змоги відсвяткувати своє Тисячоліття Християнства!

Філядельфійський Комітет Тисячоліття Християнства в Україні.

Закінчім видання великої бібліографії українських змагань!

Закінчено працю над метрикою української державности XX століття: зібрано і відредаговано біля 35.000 назов книжок і статтей про боротьбу української нації за державність, як у східніх та центральних землях, так і в західніх землях України: всі ці книжки і статті зібрані у 12 мовах та дають повну і детальну картину боротьби українського народу від початків XX століття, через бурхливі роки революції та воєн з сусідніми державами, аж до середнини 1920-их років.

Цілість праці підготована у чотирьох томах. З цих томів вже раніше вийшло друком два великі томи під назвою „Українська республіка у Великій східньоевропейській революції. Бібліографія". Ці два томи, що вже вийшли, включають коло 17.000 назов книжок і статтей. Автори цілої бібліографії проф. д-р Олег С. Підгайний, д-р Олександер С. Підгайний і бібліограф Олександра І. Підгайна.

Попередні томи вже принесли признання міжнародніх істориків, що ця праця є фундаментальним доказом що Україна та її боротьба за державність - це є дійсність, а не фікція, як дехто хоче представити. Так писав німецький науковець у журналі світової слави „Еразмус". Він додав, щоб ті, що сумніваються, поглянули на тисячі і тисячі книжок і журнальних статтей і побачили, що Україна та її боротьба — це жива дійсність.

Видання тих двох великих томів вимагало великих коштів. Автори виконали свою роботу безкоштовно, а теж безкоштовно велася коректа, передрук манускриптів тощо. Не зважаючи на це все, кошти друку багато перевищили прибутки з продажу. Дефіцит покривають самі автори.

Хоч потрібні поважні субвенції на покриття недобору, серія з двох томів про українську державність мала великий успіх у продажі по академічних університетських, спеціялізованих та центральних і державних бібліотеках. Замовлення приходили переважно з ЗСА та Канади, але теж багато з Европи, Австралії. Були замовлення і з Африки, Японії та Китаю.

Біля 600 серій „Бібліографії української державности" знаходиться тепер по більших бібліотеках цілого світу.

Хоч другий том серії вийшов декілька років тому, постійно надходять запити від бібліотек, коли вийдуть друком решта томів серії.

Вже тепер решта томів (третій і четвертий) готові до друку, маючи біля 18.000 назов книжок і статтей про українську державність.

Автори не можуть більше нести кошти витрат в зв'язку з набором, друком та оправою обох томів, які бажано видати разом, щоб викінчити картину боротьби України за державність. Отож автори звертаються до українського громадянства за пожертвами на велику справу видання, що основує у світовому академічному світі реальність і легітимність української боротьби XX століття.

Важливою частиною бібліографії, що готова до друку, це дуже повна збірка матеріялів про великого будівничого української держави Симона Петлюру. Тут ми маємо тисячі назв. Інші важливі частини — це матеріяли про боротьбу за державність по окремих українських землях Київщини, Харківщини, Галичини, Буковини, Полтавщини та інші.

Просимо надсилати пожертви на ім'я Видавництва New Review Books, зазначуючи, що пожертва є на видання „Бібліографії української державности": **New Review Books, 381 Concord Avenue, Toronto, Ont., M6H 2P9, Canada.**

Свято княгині Ольги

У неділю, 28-го серпня ц.р. заходами 62-го відділу СУА в Ґлен Спей, на „Верховині" відбулося величаве свято княгині Ольги.

Це свято було однією з точок святкування Тисячоліття Хрищення України-Руси, всім громадянством в Ґлен Спей.

Перш за все, коли ви переступали поріг залі на „Верховині", то вам кидались в очі чудові вишивки з різних частин України. Це великі і менші серветки та рушники, які прикрашали стіни залі.

На столах вздовж залі лежали різного стилю вишивані подушки, серветки, взірці різноманітних взорів та інші речі в українському стилі.

Це все захоплювало глядачів, бо це дійсно були чудові і рідкісні експонати.

Переважна більшість цих чудових речей є власністю Галини Кандюк — мистецької референтки 62-го Відділу. Вона ж і була організатором тієї виставки. Багато вишивок було також окремих союзянок.

Був влаштований куток з чудовими виробами на дереві роботи пана Мазяра. Це були надзвичайно гарні різьблені речі, які творили другу частину виставки, а разом все взяте, — це було щось надзвичайне.

Фронтову стіну на сцені в залі було прикрашено „білбордом" (величина його була на всю стіну) в дуже гарному мистецькому виконанні Люби Мазяр. „Білборд" — це символ Тисячоліття Хрищення України-Руси.

Програму започаткував місцевий хор молитвою „Отче наш", — муз. Вербицького, під диригентурою інженера Осипа Гапія.

Вступне слово мала голова 62-го Відділу Ірена Кіндрачук. Вона привітала присутніх і прочитала молитву до св. княгині Ольги та привітання о. Юліяна Осадци — пароха української католицької церкви св. Володимира в Ґлен Спей. Голова сказала дещо про княгиню Ольгу і передала дальше ведення програми імпрезовій референтці Люді Костюк, яка провадила програму гарно і вміло до кінця імпрези.

Добре опрацьований реферат про княгиню Ольгу прочитала Ольга Линник. Місцеве тріо — Рузя Ґавуч, Анна Плескун, Тамара Лихолай проспівали дві пісні: „Бабине літо", слова Сосюри, муз. Майбороди, та „Вишневий цвіт", слова Бойка, муз. Вирменича. Дуже гарне виконання було під мистецьким керівництвом Тамари Лихолай.

Ляля Саляк є дуже активною у церковному і громадському житті. Вона гарно прочитала вірш „На фоні України" Білоуса. На закінчення мистецької частини місцевий хор проспівав „Богородице Діво", муз. Бортнянського під диригентурою інж. О. Гапія. При фортепіяно акомпаньювала Герта Гірняк, яка завше є на послугах при тих чи інших імпрезах у Ґлен Спей, за що її сердешна дяка.

Другою частиною нашої імпрези був показ історичних нош, 17 історичних нош, в які вложена колосальна праця. Були відповідно підібрані модельки. Кожна ноша має свою окрему красу і вартість і дійсно захоплююча. Збірка нош є власністю 64-го Віддлу СУА в Ню Йорку. Ми сердешно завдячуємо голові того відділу Христині Навроцькій та мистецькій референтці Любі Артемишин за їх колосальну й невтомну працю, бо цей показ був 103-ій з черги. Ми дуже вдячні за доставлення цієї чудової колекції нош та за репрезентацію її перед нашою публікою. Це щось величаве, що заслуговує на увагу.

Пояснення до кожної ноші окремо подала культосвітня репрезентантка нашого відділу Анна Пищемуха. Ці пояснення були до найменших деталів, що мало велике зничення. Кожну ношу присутні вітали довгими оплесками.

По закінченні програми господарська референтка Таня Туринська при співпраці союзянок гостили всіх присутніх смачним солодким і кавою. Все разом організоване — виставка, мистецька частина, показ нош зробило чудове враження на всіх присутніх та зробило піднесення духа, що все таки Ґлен Спей живе й працює.

Ольга Линник,
пресова референтка

П. Докінс...

(Закінчення зі стор. 1)

так моральної, як і політичної. П. Докінс висловив свої критичні погляди на тему політики кандидата Демократичної партії Майкла Дукакіса, який постійно говорить про політичний компроміс з СССР.

На запити редакторів, на тему теперішнього сенатора стейту Ню Джерзі Френка Лотенберга з Демократичної партії, який добре обзнайомлений з українським питанням та досі підтримував українців у різних справах, його противник заявив, що в багатьох питаннях він згідний із Лотенбергом, але уважає, що він не був у своїй праці і своїх стремліннях успішним, та фактично нічого не зробив у напрямі оборони людських прав.

Гість заторкнув ще справи актуальні для усіх мешканців стейту та цілої Америки, як кару смерти за торгівлю та надуживання наркотиків, яку він підтримує, справу збільшення обслуги на атлантійському побережжі в стейті Ню Джерзі, після занечищення його екології відпадками літом цього року.

Появилася...

(Закінчення зі стор. 1)

Усі ці переклади знайомлять німецького читача зі сучасною українською дійсністю та її провідними творцями. Найновіша збірка поезій В. Стуса — це ще один вклад у так важливу ділянку перекладницької української літератури.

Книжка має 153 сторінки і коштує в книгарні 18 німецьких марок, що відповідає 10 ам. дол. Її можна замовити також в українській книгарні „Дніпрова Хвиля" в Мюнхені. Адреса книгарні: „Dniprowa Chwyla", 8000 Munchen, Dachauersts 9/11, W. Germany.

У НЮ ЙОРКУ РИМО-КАТОЛИЦЬКИЙ Кардинал Джан О'Коннор в неділю, 11-го вересня ц.р., у своїй проповіді у катедрі св. Патрика нап'ятнував всіх тих, що у боротьбі з гомосексуалізмом вдаються до брутальних засобів. Він назвав їх дураками і іґнорантами, які зовсім не розуміють вчення Церкви. Кардинал О'Коннор сказав, що ті особи, які поширюють і оправдують таку настанову супроти цих людей, „чинять великий злочин проти самого Христа".

У ВАШІНҐТОНІ АМЕРИКАНСЬКІ званці експортування збіжжя подали до відома у четвер, 8-го вересня ц.р., що продовж 24-ох годин Совєтський Союз закупив 250,000 метричних тонн американської кукурудзи. Впродовж минулого тижня СССР закупив в Америці 2.25 міль. тонн збіжжя.

У СВОЇЙ ЗАКЛЮЧНІЙ СТАДІЇ довготривалих намагань зредукувати свої видатки телевізійна мережа Ен-Бі-Сі та її провідники вирішили зліквідувати зовсім 110 місць праці. Згідно з повідомленням, вже наступного тижня 110 осіб дістануть повідомльння про те, що потреба їхньої праці закінчиться з кінцем цього року. Серед звільнених є тимчасові працівники, які були затруднені на час президентських виборів, але й багато інших, серед них продуценти, сценаристи і телевізійні репортери.

МАЛКОЛМ С. ФОРБС, ШЕВ І ГОЛОВНИЙ редактор журналу „Форбс" повідомив, що колишній секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер стане видавцем цього журналу. К. Вайнберґер буде четвертим з черги радактором в історії існування журналу і приходить на місце Джеймса Данна, який відходить на пенсію після 32-ох років на пості видавця.

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. крилошанин Петро Оґірко відслужить Заупокійну Святу Літургію в четвер, 22-го вересня 1988 року, о год. 9-ій ранку, в УКЦеркві Покрови Пресвятої Богородиці в Озон Парку, Н. Й. за Бл. П.:

СОФІЮ АДРІЯНОВИЧ
мґра ВОЛОДИМИРА ВІЗЕРКАНЮКА
інж. ЯРОСЛАВА А. ДУБА
АНТОНІЮ ІВАНОЧКО
д-ра ВОЛОДИМИРА КАССАРАБУ
ЮРІЯ КОРДУБУ
ЯРЕМУ КУРДИДИКА
МАРІЮ ЛЯШ-МАЦІЙОВСКУ
СЕМЕНА МИХАЙЛИШИНА
д-ра ЕВГЕНА ОМЕЛЬСЬКОГО
д-ра ВАСИЛЯ ПАЛІДВОРА
ОСИПА ПЕТРОВИЧА

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів.

Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. д-ра

Василя Палідвора

відправляться

СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 17-го вересня 1988 р.

в церкві св. Юра в Ню Йорку о год. 7-ій веч.;
в церкві св. Михаїла у Філядельфії, Па.;
в церкві св. Володимира в Ютиці, Н. Й.
та в українській католицькій церкві в Мюнхені.

ПОДЯКА

Отсим висловлюємо нашу глибоку вдячність Всечеснішим отцям: пароховi церкви св. Володимира в Ютиці Б. Смикові за уділення Найсвятіших Тайн, пароховi церкви св. І. Хрестителя в Гантері І. Сидунові-Берестецькому, о. Л. Павринюкові, а зокрема пароховi церкви св. Юра в Ню Йорку П. Пащакові за похоронні відправи і Служби Божі.

Дякуємо Вп. п. проф. А. Жилавій і д-р М. Єфремовій за постійну моральну підтримку і допомогу в хвилинах горя і печалі.

Дякуємо всім тим, що теплим словом згадали Покійного: Всч. о. П. Пащакові від парохії св. Юра в Ню Йорку, радн. Б. Ластовецькому від відділу Т-ва „Самопоміч", п. М. Турецькому від Об'єднання був. Вояків Українців в Америці, ред. М. Галіву від Патріярхального Товариства, мґр-ові І. Винникові від головної управи Т-ва „Самопоміч" і предсідникові Українського Народного Союзу д-рові І. Флисові.

Дякуємо всім нашим Приятелям, Знайомим, а зокрема Родині з Канади за участь у похоронних відправах.

Дякуємо за молитви і тим, що замовили СЛУЖБИ БОЖІ за спокій душі Покійного: Юрій Штогрин, Оля Ґной, Ольга і Роман Гуглевичі, Юлія і Володимир Копчинські, родина Абрамюків, пані Косановська, родина Одуляків, Теодозія і Андрій Ластовецькі, Ольга Хома, Оксана й Олег Лопатинські, Богдан Ластовецький, Лідія Стасюк, Теодор Мирошниченко, Юлія Криса-Констанкевич, Ольга і Богдан Михайліви, Марія Левицька з родиною, Наталія і Маркіян Титли, Галина і Ярослав Оберишини, Марко Івасиків, Мері Джунта, Дионізія і Стефан Брочинські, Ольга і Тиміш Білостоцькі, Марія Островерха, Аполонія Книш.

Ми вдячні за квіти й вінки, як також за щедрі пожертви замість квітів на добродійні цілі.

На ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили:

- по 200 дол. — Ярослав і Юлія Келебай;
- по 150 дол. — Т-во „Теребовля";
- по 100 дол. — Леонтина і Володимир Бураки, Остап і Марія Ревеґи, Ірена Келебай, Стефан Келебай, Дарія і д-р Андрій Жґути, д-р Ірена Гребеняк;
- по 50 дол. — Анна і Михайло Зелики, Павлина Павич, Стефанія і Микола Чорні, Зірка і Микола Галіви, Юрій і Христина Келебай, Зірка і Роман Воронки;
- по 30 дол. — Надія і Ярослав Пастушенко;
- по 25 дол. — Марія і Володимир Ворохи, Стефанія Пурій, Іван Винник, Наталка й Іван Олексини, Ольга і Михайло Маличівські, Андрій Яріш, Зеновія і Василь Никифоруки;
- по 20 дол. — Оксана і Богдан Кузишини, Ірина і Ярослав Куровицькі, Іванна Петик, Оля і Володимир Захарій;
- по 10 дол. — родина Ганущаків, Ірена Качмарська, Марія Огоновська, Іванна Голинська.

На ЗУАДК або СКВУ для УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ з Польщі зложили:

- по 50 дол. — Марія і Ярослав Вижницькі, Ірина Гомотюк-Зелик, Дарія і Ігор Шусти;
- по 30 дол. — Александра і о. Ярослав Шусти, Христина і Ростислав Соневицькі;
- по 25 дол. — Стефанія і Дмитро Косовичі, Лідія Фіцалович, Дарія і Богдан Кекіші, Оля і Ярослав Городецькі, Рома й Ігор Гайди, Ольга і Ралф делля Кава, Ольга і Степан Парубчаки, Василь Надрача;
- по 20 дол. — Євстахія і Мотря Міляничі, Наталія Волинець;
- по 10 дол. — Софія Ховзун, Ірена Качмарська, Марія Дигдалевич.

На ЗБІРНИК СТРИЙЩИНА: 30 дол. — Марія Терлецька.
На журнал „НАШЕ ЖИТТЯ": 10 дол. — Ольга Трачук.

Щиро дякуємо всім, що у важкий для нас час виявили співчуття і тим, що відпровадили Покійного в останню дорогу.

Дякуємо також похоронному заведенню П. Яреми за совісну й гуманну обслугу.

Всім Їм з глибини серця дякуємо. Нехай Всевишній сторицею винагородить Їх за труди, пожертви і молитви.

Дружина — МАРІЯ
і дочки — ЛЯРИСА і НАТАЛКА з родинами

Родина складає 500 дол. на „Патріярший Фонд" і 500 дол. на допомогу українським біженцям з Польщі через ЗУАДК або СКВУ.

Капеля Бандуристів перед концертом у Вашінґтоні

Як уже відомо з програми перебігу відзначення 1000-ліття Християнства в Україні, яка була проголошена в пресі Крайовим Комітетом 1000-ліття, фінальною частиною відзначень буде концерт Капелі Бандуристів в залі Конституції в неділю 9-го жовтня. Початок о год. 2:30.

Капеля приготовляє для цього концерту спеціяльну програму, до якої входить монументальний твір Гната Хоткевича „Байда" в оригінальній версії автора, яка після смерти автора ніколи не виконувалася.

Ініціяторами й ентузіястами цього задуму були відомий молодий бандурист, знавець харківського способу гри на бандурі Віктор Мішалов та маестро Володимир Колесник, який розпізнав в цім способі, як згадував і Гнат Хоткевич, необмежені можливості бандури. В згаданій оригінальній версії цей твір буде виконаний вперше, щоб цим відзначити і вшанувати автора в 50-ті роковини його смерти та відновити харківський спосіб гри на бандурах для дальших поколінь молодих бандуристів, який був забутий більше, як пів століття.

Капеля бандуристів почала виконувати „Байду" зразу після закінчення війни, але в спрощеній формі, доступній до виконання чернігівським способом гри, коли ліва рука грає баси, а права приструнки. Оригінальна версія „Байди" написана для бандур харківського типу, на яких виконавці вживають обидві руки в усіх регістрах інструменту. Знавців гри цим способом тепер, на жаль, немає, отже бандуристи Капелі мають тепер тяжке завдання переучуватися на новий спосіб. Та як тяжко не є, а вже значний прогрес, що особливо заохочує до дальших успіхів, як диригента так і бандуристів.

На Україні цей спосіб гри є цілком забутий, і ніхто не дбає за відновлення його. „Байду" київська капеля почала виконувати недавно, коли дістала від нас партитуру, але, на жаль, перетворила цей твір у свистопляску, де різнородні інструменти майже цілком витиснули бандури.

Авторові цих рядків доводилося слухати оригінальну версію „Байди" ще в 1933 році у виконанні Зразкової Капелі Бандуристів і після переслухання її залишилося незабутнє враження на ціле життя. Авторові і виконавцям якнайвиразніше удалося відтворити всі моменти перебігу події, як героїку „Байди", жорстокість султана, терпіння висячого на гаку Байди, навколо якого голосили птахи, вичікуючи кінчини, і нарешті героїчне закінчення після перемоги Байди.

Автор твору увів спеціяльні пасажі, з допомогою яких йому удалося викликати в слухача повну картину перебігу події.

Бандуристам буде особливо приємно представити цей твір цим разом саме в такій оригінальній формі.

П. Г.

Традиційна імпреза в Коговзі

Традиційний Український День (пікнік) в Коговзі відбувся в неділю, 21-го серпня ц.р., заходом окружного комітету Відділів УККА Олбанської округи та українських товариств на площі Українського Клюбу над Гадсоном при участи понад 500 осіб з цілої околиці. Були гості з України, Канади, було багато чужинців. І. Ротько з Коговзу награвав українські мелодії й пісні, надавав український тон імпрезі. Заходом Дарії Спяк діти виводили різні гри й забави, заходом Михася Савкова спортовці грали відбиванку. Було „колесо щастя" й різні виграші. Смачний буфет з українськими стравами приготовили членки СУА у Вотервліті й Коговзі, ОЖ ОЧСУ в Амстердамі й Сестриць у Трою. Оркестра В. Кривулича з Амстердаму приграла до танців. Голова товариства „Американці в обороні людських прав в Україні" мгр Володимир Літинський мав стіл з летючками й інформаціями про дисидентів, збирав підписи за звільнення дисидентів, пожертви на лікування дволітньої Ганусі Сверстюк (зібрав 105 дол., з попередними 100 дол., разом 205 дол.). Також збирано на фонд 300 українців з Польщі, що, вертаючи з Риму, залишилися в Австрії, щоб переїхати в Америку й Канаду. Розпродано всі харчі, зібрано поважну суму, що її призначать на наші національні цілі. Понад 50 осіб вложило багато праці, за що їм належиться щира подяка.

Учасник

Думки з приводу канадських святкувань

Канадські українці люблять святкувати. Ці святкування, без сумніву, виросли із славних празників, під час котрих можна було виголошувати довженькі промови, хильнути чарчину чи дві, а в добавок у ці празничні дні не треба було працювати. Ці святочні традиції єднали нас навіть і з позатамтим світом. Чи ж у часі Свят-вечора не ставили ми додаткової тарілки з кутею, щоб поласували разом із нами давнопомерлі наші пра-пра-предки?

Оті святкування водили мене останніми часами до Торонто, Едмонтону, Кіченеру та Гамілтону.

Тисячоліття хрищення України-Руси навіяло нас справжнім державно-християнським духом: святкуємо в дусі молитовного єднання, але окремо. Тільки дві громади — в Кіченері і Тандер Бей святкували разом. Ідучи за покликом християнської любови до ближнього, святочний Комітет і тим разом не забув поставити на листу „трефних" добру сотню молодих людей молодечих ансамблів.

продовжив концерт на добру годину та вигнав із святкового іконостасу всіх канадських парляментаристів. Одним словом, нудний пан Заповідайло провалив усю нашу амбасадорську пропаганду.

Ця сама історія трапилася й під час екуменічного Богослуження в Торонто: прийшли чужі священики, заповнили англіканську церкву тисячі хрещеного (а може й нехрещеного) люду, прекрасно співав Карлашівський хор, присутні були прямо в екстазі, аж до моменту сорокхвилинної доповіді нашого професора. Балакав він довго та так скоро, що ніхто не міг вловити й одного слівця. І знову провалилося наше амбасадорство.

Подібна історія трапилася і в Кіченері: все йшло як по маслі, поки не виступив з промовою знаний нам усім парляментарист. Довгих 45 хвилин він хрестив український нарід і хрестив так, що зараз по його балаку повтікали всі чужі гості. Професор місцевого університету, грек, успів сказати мені на прощання: „Добре, що такі святкування припадають у вас раз на тисячу років".

Ноша княжих часів на фестивалі'88
(Світлив В. Сірський).

Найкраще вміє святкувати наш Едмонтон, бож винести на сцену 3,000 танцюристів, десяток козацьких конец, велику гармату, прем'єра Алберти та заступницю нашої королеви — не немалий успіх. Прем'єр Алберти так захопився святкуваннями, чи може настрашився гарматного вистрілу, що відразу подарував албертським українцям аж 3,5 мільйона долярів на дальші святкування. Три дні святкував український Едмонтон, поки не трапилося маленьке „але". Коли представляли кільканадцятьтисячній публіці державних і недержавних промінентів, чомусь не згадали ані президента КУК, ані президента СКВУ. Я зараз післав Емсові (Мастер оф серемоні, а по-нашому Пан Заповідайло) велике протестаційне „ФЕ".

Коли згадуємо наших заповідайлів, то мусимо собі сказати, що вони сторпедували не один наш національний празник. Пригадаймо собі тільки останній празник КУК-у на Онтаріо Плейс. Там виступали найкращі хори, найкращі танцюристи, скрипалі світової слави, оперові співаки, неперевершене співом жіноче тріо, але найдовше виступав таки наш Заповідайло. Убраний у парадну білу гуньку, він своїми дотепно-недотепними коментарями

Поторгала за нерви хрещеного люду й пані Заповідайло під час Гамілтонських святкувань. Забула бідна, що ми письменний народ і можемо читати програмки. В добавок, у Гамілтонському Колізіюм повівали під час тих святкувань усякі прапори — канадські, гокейові, імперіяльні — бракувало тільки українського прапора.

Також під час цих святкувань входив перед очі хрещеного люду самотньо-самотній князь Володимир Великий (ростом 5,5 стопи). Уявіть собі, хрещені люди, появу великого князя у супроводі бодай однієї чоти княжих дружинників, закутих в кольчуги, з тризубами на щитах і грізними мечами в руках! А так, ішов собі самотній князь Володимир, дивився на дивні гасла, що звисали з бальків Колізіюм, на порожні крісла, та пробував вигребти зі своєї пам'яті думку: „Яку ж віру впровадив я у Київську Русь? Християнську, чи...?".

Вміємо всі ми гарненько святкувати, та не знаємо як і коли закінчити наш празник. Давайте, перевиховуємо наших святкових Заповідайлів і прочитаємо уважно історичні документи з часів Хрищення!

Сірва

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Київські футболісти здобули меморіяльну чашу Італії

В середині серпня ц.р. київські футболісти з клюбу „Динамо" взяли участь в малому турнірі, що відбувся в Італії. В змаганнях виступали італійські клюби „Больонія", „Ліворно" і славний у футбольному світі мілянський „Інтер". У перших змаганнях українські футболісти перемогли „Больонію" вислідом 6:1, після яких „Інтер" елімінував „Ліворно" 5:0.

Фінальна зустріч Києва з Міляном закінчилася ремісовим вислідом 1:1, але завдяки кращому відношенню голів першенство турніру і меморіяльну чашу „Піккі" (виготовлену із срібла, вартість 10,000 долярів) здобули українські футболісти.

Коментуючи підсумки турніру в Ліворно, футбольні оглядачі відзначили високий технічний рівень київських футболістів. На їхню думку, ця київська дружина тепер одна з найсильніших і в Европі, і в світі. Третє місце турніру здобула „Больонія", перемігши Ліворно 3:1.

5 мільйонів долярів за українського футболіста

Згідно з повідомленням агентства Франс Прес, славнозвісний італійський футбольний клюб „Ювентус" з Туріна провадить переговори з Футбольною федерацією СССР для переходу з Київського „Динамо" до „Ювентуса" талановитого українського футболіста Олександра Заварова. Керівники „Ювентуса" пропонують суму 5 мільйонів долярів для Державного комітету спорту СССР, але, як відзначає агентство Ройтерс, контракт набуде чинности лише тоді, коли київський клюб „Динамо" отримає належну компенсацію.

Довгими роками в офіційній пресі СССР висміювали і осуджували торги футболістами у вільному світі. Тепер, коли є можливість дістати „зелені долярчики" спортові політруки в Москві рішили торгувати своїми спортовими рабами.

Очевидно, Футбольній федерації України чи київському клюбові, де виріс цей талановитий футболіст, в найкращому випадку попадуть „окрушинки". Головна пайка з цих мільйонів опиниться в російських руках.

Затвердили футбольну збірну СССР на світовий чемпіонат

У першій рунді відбіркового турніру за чашу світу, збірна СССР в Рейк'явіку зустріне репрезентацію Ісляндії в такому складі: Чанов, Безсонів, Кузнецов, Дем'яненко, Рац, Михайличенко, Заваров, Протасов, Бєланів (усі київське „Динамо"), Радіонов (Спартак) Зиґмантович і Гоцманов (Мінськ „Динамо"). Отже аж дев'ять футболістів з України змушені виступати у збірній СССР, яку на міжнародній арені називають російською.

Закінчився шаховий чемпіонат СССР

Згідно з кінцевими вислідами, на першому місці 55-го шахового чемпіонату СССР опинилися відомі в шаховому світі Каспаров і Карпов. Обидва мають розіграти додаткову рунду за чемпіонат СССР. В кінцевому підсумку учасники зайняли такі місця: 1-2. Карпов, Каспаров — по 11,5 точок; 3-4. Салов-Юсупов — по 10; 5-6. Ейнгорн, Іванчук (обидва Україна) — по 9,5; 7. Юдасін — 9; 8. Білявський (Україна) — 8,5; 9-13. Ваганян, Гавриков, Ельвест, Смислов, Соколов — по 8; 14. Галіфман — 7,5; 15-16. Гуревич, Смірін — по 7; 17-18. Маланюк (Україна), Харитонов — по 6.

Розпочався гокейовий сезон вищої ліги СССР

3-го вересня ц.р. в СССР розпочався черговий гокейовий сезон. Уперше в історії тієї ліги в ній змагатимуться два клюби з України. Крім вже відомого київського „Сокола" право виступати у вищій лізі здобув гокейовий клюб „Динамо" з м. Харкова. Напередодні сезону в Києві відбудеться міжнародний гокейовий турнір за чашу газети „Совєтскій спорт". У ньому візьмуть участь: Київ „Сокіл", Харків „Динамо", Київ ШВСМ, Лапперанта „Сейно" Фінляндія і КошіцеВСЖ, Чехо-Словаччина.

І. Секеч розчарований...

Іштван Секеч, що в цьому році перейняв позицію тренера львівського футбольного клюбу СКА „Карпати", недавно у розмові зі спортовими кореспондентами сказав: „Я дуже розчарований. Адже, незважаючи на невдалий старт, здавалося, вдалося організувати погоню і підтягнутися до чолової ґрупи дружин І-ої ліги. Як раптом такий зрив на кінці першої рунди розгривок, поразки в зустрічах з „Паміром" і „Пахтакором".

Стало зрозуміло, що прикарпатцям з надіями на підвищення в клясі доведеться розпрощатися... Як відомо, метою цього Закарпатського тренера було допровадити „Карпати" до вищої ліги СССР.

Ми вже свого часу писали про справу львівських „Карпат", що їх усіми можливими і неможливими засобами стараються тримати на „припоні" російські спортові політруки. В минулому львів'яни здобули чашу СССР, славилися успіхами у вищій лізі, але цими осягами футболісти „Карпат" підкріплювали на дусі українську молодь, що при зустрічах у Львові російських футболістів масово прибула на стадіон в числі понад 50 тисяч, де відповідно реагувала в часі змагань. Щоб позбутися тієї нової „загрози", „націоналізму" з в спорті, Футбольна федерація СССР, опанована росіянами, подбала про спадок „Карпат" до нижчої кляси і остаточно передала цей клюб окупаційній армії. Від цього часу кращі футболісти із Західньої України виступають у Києві, Дніпропетровську, Харкові, Одесі та інших містах.

Львівські любителі футболу бойкотують СКА „Карпати", на змагання прибуває по кілька тисяч глядачів, в більшості вояки окупаційної армії. Міняються тренери, провідники, але вони нічого не можуть вдіяти проти бажань шовіністичної Футбольної Федерації СССР.

І. Секеч зібрав добрий склад, мав надії і почав пропихати „Карпати" на вище місце. Але раптом ряд футболістів без його відома опинилися в Центральному Клюбі Армії в Москві. Це легко і не помітно можна робити, футболісти „Карпат" рівночасно ніби вояки, їх можна перекидати там, де цього прагне окупант.

Ослабивши цей львівський клюб, окупант добився свого, „Карпати" не мають вже відповідних сил пробити собі шлях до вищої ліги. Прийдеться і відійти Секечові, адже цей амбітний тренер не захоче приймати незаслужені поразки СКА „Карпат", які дальше залишаться на „політичному" припоні.

(от)

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, під проводом інж. Романа Ракочого, ст., подає до відома, що на літній сезон на Союзівці запляновані такі турніри:

17-18-го вересня — Подвійні гри Пласт
8-9-го жовтня — КЛК

ҐУЛАҐ...

(Закінчення зі стор. 2)

дочекатись вислуги, а часом, і урядових нагород. Як, наприклад, начальник Мордовського Дібровлагу, самодур і деспот, полковник Хамлюк, котрий років п'ять тому був нагороджений орденом „Трудового Червоного Прапора" за „успішне перевиховання" в'язнів у підлеглих йому концтаборах.

Яке ж виховання вони там отримують? Відповідь на це запитання дають самі в'язні. Ось, що розповідає 24-літній Юрій І.: „Мама мені пише в колонію, щоб я добре працював, перевиховувався, вона чекає на мене, обіцяє напекти моїх улюблених пиріжків, а я їй відповів: 'Мамо, ти тут не була'. Яке перевиховання? Якщо виберусь звідси, то заховаюсь якнайдалі, не зможу показатися мамі. Адже я став потворою, забув нормальну людську мову. Для чого мене сюди запроторили? Щоб я вийшов звіром?"

Ще один в'язень Петерис відповів кореспондентові журналу „Оґоньок": „Колонія робить людину вовком, або вівцею, людиною залишитись неможливо. Сюди потрапляють зовсім юними за дрібні крадіжки, а виходять сліпими від люті вбивцями. Наша сьома колонія постачає на волю найжорстокіших злочинців. Іншої продукції від неї годі сподіватися".

Те ж саме можуть сказати в'язні будь-якої іншої колонії. Всі вони являють собою щось на зразок м'ясорубки, в яку закладається м'ясо, а виходить фарш. До концтаборів потрапляють неслухняні діти, а звідти виходять злодії, вбивці, ґвалтівники, наркомани. А скільки їх викохано за роки совєтської влади, ніхто не рахував. А ось один з численних прикладів. Двадцятирічний Валдис К., засуджений за крадіжку в 1985 р, звільнившись 26-го березня 1988 року, приїхав у рідне село. Через три місяці зґвалтував сусідську дівчину, вбивши перед тим її батьків.

Рабська праця ніколи й нікого не ставила на шлях виправлення. Крім того, кадри ВТУ формуються за рахунок відпадків суспільства, тобто вигнаних з армії та міліції хабарників, садистів, злодіїв. Чи змінилося там щонебудь в період гласности? Покищо нам відомо, що в 1985 році збільшився штат наглядачів і різко посилився режим. Тут постає інше питання: чи хоче змін сама система виправно-трудових установ? Адже її звична логіка така: якщо концтабори не виконують пляну, то треба засудити побільше людей. А коли б усі засуджені справді перевиховувалися, то де ж би брали нових і нових рабів?

Як з'ясував кореспондент журналу „Оґоньок", бунт виник не в наслідок випадкового збігу обставин, як намагалися представити це органи УВТУ. Ось неповний перелік кримінальних справ, з якими він ознайомився в контаборі:

а) січень 1987 року — зумисне вбивство;

б) січень — побиття в'язня офіцером;

в) лютий 1987 року групове побиття та зґвалтування в ШІЗО зі смертним наслідком;

г) лютий 1987 року — вбивство в камері ШІЗО;

д) травня 1987 року — взяття хабаря представником адміністрації;

е) червня 1987 року нанесення в'язневі важких тілесних пошкоджень молотком;

є) вересня 1987 року — групове тортурування засудженого з нанесенням йому хемічних опіків;

ж) вересень 1987 року різанина між самими в'язнями в цеху;

з) жовтень 1987 року побиття в житловому бараці.

і) листопад 1987 року — спроба вбивства;

ї) грудень 1987 року доставка наглядачем наркотиків у ШІЗО;

її) січень 1988 року двічі групове побиття в'язнів;

к) лютий 1988 року — бунт з підпалом і вбивствами (вбиті були тільки серед в'язнів).

Загиблих після видобування олова з їх трупів, передали родичам для поховання. Були там поранені і тяжко побиті. „Таку ціну заплатило підневільне півторатисячне населення колонії число сім загального режиму в Латвії за одвічне змагання прихильників рівности та елітарности", пише Л. Нікітінський в журналі „Огоньк".